

na Wydziale Zarządzania. W trakcie studiów pływał w barwach AGH. Po zakończonej karierze pływackiej spełnia się w piłce nożnej osób niewidomych (blind football). Jest kapitanem reprezentacji Polski oraz drużyny Tyniecka Nie Widzę Przeszkód Kraków w blind footballu, do której w 2008 roku sprowadził pierwsze specjalne piłki z Chin. Jest człowiekiem napędzającym rozwój tej dyscypliny i popularyzującym ją w naszym kraju. Jako reprezentant Polski w blind footballu brał udział w Mistrzostwach Europy w Anglii w 2015 roku.

Marcin Ryszka propaguje sport osób z niepełnosprawnością, ponieważ jest to jego największa pasja. Pomysłodawca, a później koordynator projektu „Pokażcie nas w Rio”, w ramach którego był ekspertem i komentatorem Igrzysk Paraolimpijskich w Rio de Janeiro.

Pracuje w Stowarzyszeniu Nie Widzę Przeszkód oraz w Uczelnianym Centrum Informatyki AGH, gdzie w jednej z pracowni zajmuje się dostosowywaniem materiałów dydaktycznych do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Odpoczywa przy dobrym kryminale i filmie dokumentalnym. Chętnie spędza czas w gronie przyjaciół. Jest otwarty i pogodny.

„Lista Mocy. 100 najbardziej wpływowych Polek i Polaków z niepełnosprawnością” jest pierwszą w naszym kraju książką typu „who is who” dotyczącą środowiska osób z niepełnosprawnością. Znaleźć w niej można 100 inspirujących wywiadów i opisów sylwetek osób niepełnosprawnych – odważnych i zdeterminowanych, aby nie tylko omijać bariery, ale je likwidować. Tacy ambasadory potrzebni są tym niepełnosprawnym, którzy patrzą na swoje ograniczenia, a nie możliwości.

fot. arch. AGH

Marcin Ryszka

Tablice – pamięć wiecznie żywa – część LIV

Profesor Jan Jewulski

Hieronim Sieński
Biblioteka Główna AGH

W styczniu 2018 roku minęła 80 rocznica urodzin profesora Jana Jewulskiego – zawodowo związanego z Wydziałem Wiertnictwa, Nafty i Gazu, piewcy i propagatora tradycji górniczych, znakomitego mistrza ceremonii tradycyjnych „skoków przez skórę”.

Jan Michał Jewulski urodził się 15 stycznia 1938 roku w Charzewicach w powiecie tarnowskim w rodzinie chłopskiej. W ósmym roku życia rozpoczął naukę w Szkole Podstawowej w Domoślawicach. W 1952 roku ukończył szkołę podstawową z wynikiem bardzo dobrym i został przyjęty do ósmej klasy Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie-Swierczkowie. Po uzyskaniu matury, w latach 1957–1961 pracował jako laborant i aparatowy w Zakładach Azotowych im. Feliksa Dzierżyńskiego w Tarnowie. W trakcie pracy, w okresie 1959–1961, odbył zasadniczą służbę wojskową. W 1961 roku rozpoczął studia na Wydziale Górniczym AGH, specjalizując się w kopalnictwie naftowym. Już w trakcie studiów zyskał opinię zdolnego i sumiennego studenta oraz społecznika. Od 1 września 1961 roku był członkiem Zrzeszenia Studentów Polskich (ZSP) przy AGH, pełniąc w nim wiele odpowiedzialnych funkcji. Pełnił funkcję starosty roku, następnie został wybrany członkiem Rady Koła Wydziałowego (RKW) ZSP i kierownikiem Sekcji Ekonomicznej Wydziału Górniczego. Potrafił pogodzić naukę z pracą społeczną, był jednym z najlepszych studentów w swojej sekcji. Na stanowisku kierownika Sekcji

Ekonomicznej RKW pozostał całą kadencją. W następnej kadencji został przewodniczącym RKW. Był członkiem Koła Naukowego „Naftowców” i tam również działał bardzo prężnie. Dwukrotnie był członkiem Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej dla kandydatów na I rok studiów. Przez wiele lat brał czynny udział w pracach Komitetu Obchodu „Dnia Górnika”.

W trakcie studiów dał się poznać jako człowiek zdyscyplinowany, o wysokich walorach moralnych, koleżeński i uczynny, sumienny w wykonywaniu swoich obowiązków, nie odmawiający pomocy potrzebującym. Był jednym z najpopularniejszych studentów i działaczy na Wydziale Górniczym. Na podstawie pracy „Porównanie i ocena wzorów dla obliczenia przepływu gazu w gazociągach dalekosiężnych” 23 listopada 1966 roku zdał egzamin dyplomowy i uzyskał tytuł magistra inżyniera górnika. Natychmiast po ukończeniu studiów podjął pracę w AGH i już całe życie zawodowe z nią związał. W swojej działalności naukowej zajmował się eksploatacją otworową złóż surowców płynnych i stałych, a także transportem, magazynowaniem i dystrybucją węglowodorów. 1 grudnia 1966 roku przyjęty został na staż asystencki do Katedry Kopalnictwa Naftowego Wydziału Górniczego. W trakcie stażu wykazał się uzdolnieniami do pracy naukowej i dydaktycznej. Przełożeni uważali, że w przyszłości będzie pełnowartościowym pracownikiem naukowym. To wszystko zaważyło, że wystąpiono z wnioskiem o skrócenie stażu

fot. arch. P. Czaja

Prof. Jan Jewulski na początku swojej pracy naukowej

Tablica pamiątkowa w pawilonie A-4

asystenckiego. Ten okres jego pracy został bardzo pochlebnie oceniony przez doc. dr. inż. Kazimierza Liszkę – kierownika Katedry Kopalnictwa Naftowego, który pisał: „Już w czasie studiów dał się poznać jako student zdolny i obowiązkowy. Okres stażu był potwierdzeniem tych cech. Ob. mgr inż. Jan Jewulski zrealizował zadania przewidziane planem stażu. W dziedzinie pracy naukowo-badawczej pracował w grupie zajmującej się badaniem własności fizycznych kolektorów ropnych. Dla zapoznania się z pracą dydaktyczną prowadził kilkanaście godzin ćwiczeń pod kierunkiem podpisanego. Wykonywał także bieżące prace organizacyjne w katedrze. Wszystkie swe dotychczasowe obowiązki wykonywał zadawalająco. W przyszłości winien jednak okazywać więcej niż dotychczas własnej inicjatywy przy wykonywaniu powierzonych mu prac. Reasumując, stwierdzam że ob. mgr. inż. Jan Jewulski w czasie dotychczasowego stażu wykazał wystarczająco swe uzdolnienia do pracy naukowej i dydaktycznej w Katedrze i wyrażam przekonanie, że w przyszłości będzie pełnowartościowym pracownikiem naukowym”. Znając dokonania profesora widzimy, że ocena była jak najbardziej trafna. Z dniem 1 czerwca 1967 roku awansował na stanowisko asystenta. W związku z Zarządzeniem nr 20/67 Rektora AGH z dnia 24 października 1967 roku w sprawie zmian organizacyjnych w AGH, Jan Jewulski został przydzielony do Zakładu Eksploatacji Złóż Ropy Naftowej Instytutu Wiertniczo-Naftowego Wydziału Wiertniczo-Naftowego. W 1969 roku otrzymał nominację na starszego asystenta, w tym samym roku został sekretarzem Koła Młodych Pracow-

ników Nauki Związku Młodzieży Socjalistycznej na wydziale. W roku szkolnym 1968/1969 był kontraktowym nauczycielem w Technikum Geologicznym w Krakowie z przedmiotu „Eksploatacja złóż ropy naftowej”. 28 marca 1973 roku odbyła się obrona pracy doktorskiej „Eksploatacja złóż ropy o wysokiej lepkości w świetle badań laboratoryjnych”. W jej wyniku uzyskał stopień doktora nauk technicznych, a wkrótce stanowisko adiunkta. Od 1 marca 1979 roku, przez dwa lata, pełnił obowiązki kierownika Zakładu Eksploatacji Otworowej i Inżynierii Złożowej, ponownie te obowiązki pełnił w roku akademickim 1987/1988. Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych na podstawie oceny ogólnej i dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej zatytułowanej „Modelowanie procesu odropienia złóż ropy naftowej o dużej lepkości i gęstości” nadała mu 21 listopada 1996 roku stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie: górnictwo, w specjalności: eksploatacja otworowa. 1 czerwca 2004 roku został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Wiertnictwa, Nafty i Gazu AGH.

Na przestrzeni lat pracy profesor dał się poznać jako wzorowy nauczyciel akademicki, osiągający duże sukcesy w pracy dydaktyczno-wychowawczej z młodzieżą. Przez wiele lat był organizatorem i opiekunem obozów naukowych, a także praktyk zajęć terenowych. Prowadził wykłady i ćwiczenia audytoryjne, projektowe i laboratoryjne z „Eksploatacji otworowej”, „Napowierzchniowego zagospodarowania złóż ropy naftowej” oraz „Transportu i magazynowania kopalin ciekłych”, a także ćwiczenia z „Mikrohydrauliki” i „Maszyn i urządzeń eksploatacyjnych”.

Kilkakrotnie był opiekunem grupy studenckiej, zajęć terenowych, praktyk wakacyjnych, wycieczek i obozów. Od 1979 roku był opiekunem Studenckiego Koła Naukowego „Nafta i Gaz”. Studenci tego koła – przy jego czynnym współudziale – corocznie uczestniczyli w sesjach naukowych, uzyskując wysokie lokaty. Uczestniczył w pracach Jury Studenckich Sesji Naukowych, od 1990 roku był pełnomocnikiem Dziekana ds. Współpracy z Kołami Naukowymi Wydziału Wiertnictwa, Nafty i Gazu. W okresie pracy w AGH odbył kilka krajowych staży w przemyśle naftowym. W zakresie doskonalenia procesu dydaktycznego opracował kilka instrukcji do ćwiczeń laboratoryjnych oraz zestawów. Był opiekunem laboratorium w Zakładzie Eksploatacji, Pomiarów Otworowych i Ochrony Złóż. Kilkakrotnie

był członkiem Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na studia dzienne i zaoczne oraz sekretarzem i zastępcą sekretarza technicznego na te studia. Przez kilka lat był członkiem Zespołu Wydziałowego ds. planów i programów studiów. W roku akademickim 1979/1980 był członkiem Prezydium Rady Wydziałowej ds. Młodzieży na Wydziale Wiertniczo-Naftowym. Był recenzentem około 70 prac dyplomowych. Był autorem i współautorem 7 książek i monografii, 6 patentów oraz ponad 80 publikacji i referatów prezentowanych na konferencjach krajowych i zagranicznych. Ponadto kierował lub uczestniczył w opracowaniu ponad 60 prac badawczych, głównie dla potrzeb przemysłu naftowego i siarkowego oraz promotorem ponad 100 prac dyplomowych. W 1981 roku uzyskał wyróżnienie honorowe jako opiekun pracy dyplomowej w Ogólnopolskim Konkursie „Młoda Myśl dla Kraju”. Pod jego kierunkiem wykonano wiele opracowań naukowych na zlecenie przemysłu. Dziesięciokrotnie zyskał nagrodę Rektora AGH w zakresie prac badawczych, w tym za pracę habilitacyjną. Niektóre z tych prac zostały wdrożone w przemyśle naftowym lub siarkowym, między innymi w 1998 roku wdrożono opracowaną technologię wraz z doбором mediów do bezwykopalnego zlikwidowania odcinka rurociągu Krościenko-Turoszówka, zleconą przez Krośnieński Zakład Gazownictwa i Nafty. Na początku 2008 roku przeszedł na emeryturę, jednakże dalej prowadził wykłady i działań społecznie.

W okresie pracy w AGH pełnił wiele funkcji oraz brał czynny udział w różnego rodzaju pracach organizacyjnych i społecznych na rzecz wydziału, uczelni i poza nią. Posiadał ogromne zasługi dla popularyzacji górniczych tradycji zarówno w AGH jak też w przemyśle, co wyrażało się aktywnym udziałem w organizowanych tradycyjnych uroczystościach górniczych z okazji Barbórki oraz innych uroczystości okolicznościowych. Od 1962 roku był członkiem Komitetu Dnia Górnika. Był charyzmatycznym wielkim mistrzem ceremonii górniczych, dbającym o zachowanie tradycji wśród braci górniczej. I tak było aż do końca. 29 listopada 2011 roku prowadził próbę generalną „Skoku przez skórę” – przygotowywanego na dzień 9 grudnia 2011 roku. Po próbie, w drodze powrotnej do domu, stracił przytomność.

Profesor Jan Jewulski zmarł 4 grudnia 2011 roku w Krakowie. Jakież to znamienne, że zmarł w dniu św. Barbary, patronki górników, w święto AGH, które przez wszystkie lata pracy starał się celebrować i propagować. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

W imieniu Kierownictwa Katedry Inżynierii Naftowej, koleżanek i kolegów – współpracowników,

fot. arch. BC AGH

Pracownicy Zakładu Eksploatacji Otworowej i Ochrony Źródeł Surowców Płynnych WWNiG. Prof. J. Jewulski w pierwszym rzędzie, drugi od lewej

a także Stowarzyszenia Wychowanków AGH oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego pożegnał go długoletni współpracownik i kolega – mgr inż. Albin Wojnar oraz prof. Andrzej Gonet – dziekan wydziału, w obecności reszcy przyjaciół, kolegów, studentów oraz przedstawicieli środowisk naftowych z całej Polski.

Profesor Jan Jewulski był człowiekiem czynnie udzielającym się w pracy społecznej. Działał bardzo aktywnie na terenie akademii, w Stowarzyszeniu Wychowanków AGH oraz Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego. Od 17 marca 1981 roku był rzeczoznawcą SITP w zakresie inżynierii złożowej i techniki wydobywania. Za swoją działalność naukowo-dydaktyczną i społeczną Jan Jewulski otrzymał między innymi: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Stopień Górniczy – Generalny Dyrektor Górniczy II stopnia, Złotą Odznakę „Zasłużony dla Górnictwa RP”, Złotą Odznakę „Zasłużony

Prof. Jan Jewulski podczas uroczystości górniczych z okazji Barbórki

dla Górnictwa Naftowego i Gazownictwa”, Złotą i Srebrną Odznakę Honorową NOT, Diamentową, Złotą i Srebrną Odznakę Honorową Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, Honorową Szpadę Górniczą, Odznakami Honorowymi za zastugi dla województwa piłskiego, krośnieńskiego i tarnobrzeskiego. Pośmiertnie Minister Gospodarki wyróżnił go Odznaką Honorową za zastugi dla przemysłu naftowego i gazowniczego. Odznaczenie to zostało wręczone synowi profesora – Krzysztofowi przy trumnie na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Profesor całe swoje życie zawodowe związał z działalnością naukowo-dydaktyczną na Wydziale Wiertnictwa, Nafty i Gazu AGH, specjalizując się w zagadnieniach eksploatacji otworowej, zago-

spodarowaniu złóż węglowodorów, eksploatacji otworowej złóż surowców stałych oraz transporcie, magazynowaniu i dystrybucji węglowodorów. Wspaniały nauczyciel i wychowawca pokoleń górników naftowych, piewca i propagator tradycji górniczych, znakomity mistrz ceremonii tradycyjnych „Skoków przez skórę”. Człowiek o niezwykłych cechach charakteru: prawy, pracowity, lojalny, uczynny, owdzięki pasją badawczą, dążący do zastosowań wyników naukowych badań laboratoryjnych w przemyśle, rzetelny i dokładny we wszystkim, co robił i czego się podejmował. Szczególnym wyznacznikiem jego życiowego działania było umiłowanie prawdy i konsekwentne dążenie do jej odkrywania. Był zwolennikiem prostych i surowych, lecz w swym zamiarze czytelnych i przyjaznych zasad dydaktycznych i wychowawczych. W pamięci kolegów i współpracowników pozostał człowiekiem bardzo sumiennym, skromnym, pracowitym i zdyscyplinowanym. Należał do wyróżniających się pracowników Wydziału Wiertnictwa, Nafty i Gazu o wzorowej postawie etyczno-moralnej.

Skoro przytoczona została opinia z początku jego drogi naukowej, przytoczę też ocenę z 1999 roku wyrażoną przez prof. Józefa Raczkowskiego z Instytutu Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie, który napisał: „Oceniając całokształt działalności naukowo-badawczej i organizacyjnej dr. hab. inż. Jana Jewulskiego, należy podkreślić pracowitość i duże zaangażowanie w organizację dydaktyki, współpracę ze studentami oraz organizowanie różnego rodzaju imprez uczelnianych”. Rada Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii, w jawnym głosowaniu 25 maja 2014 roku, podjęła decyzję o umieszczeniu tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci krzewicieli tradycji górniczych – profesorom Witoldowi Żabickiemu i Janowi Jewulskiemu i umieszczeniu jej w sali posiedzeń Rady Wydziału, nr 15 na parterze, pawilon A-4. Fakt umieszczenia tablicy został zaakceptowany przez macierzysty wydział prof. J. Jewulskiego – Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu. Z inicjatywą uczczenia pamięci o profesorze wyszedł Krzysztof Jewulski – jego syn, który również sfinansował koszty związane z tablicą. Umieszczono na niej następujący napis:

IDĄ, IDĄ LISY Z GÓRY,
LAMP GÓRNICZYCH ŚWIATŁA PŁONĄ...
NIESTRUDZONYM KRZEWICIELOM
I WIELOLETNIM PROPAGATOROM TRADYCJI
GÓRNICZYCH,
PROFESOROM:
WITOLDOWI ŻABICKIEMU
I
JANOWI JEWULSKIEMU
W DOWÓD WDZIĘCZNEJ PAMIĘCI
GÓRNICZA SPOŁECZNOŚĆ AGH
KRAKÓW, 2014 R.

Źródła:

- Dr hab. inż. Jan Jewulski. „Dziennik Polski” 2011, nr 285 (8 XII 2011), s. A13 [nekr.]
 Dr hab. inż. Jan Jewulski. „Dziennik Polski” 2011, nr 286 (9 XII 2011), s. A15 [nekr.]
 Dr hab. inż. Jan Jewulski. „Dziennik Polski” 2011, nr 287 (10-11 XII 2011), s. A12 [nekr.]
 Górniczy kondukt prof. Jewulskiego. „Dziennik Polski” 2011, nr 289 (13 XII 2011), s. B3
 Jubileusz XXXV-lecia Wydziału Wiertnictwa, Nafty i Gazu. Kraków 2002, s. 39, 40, 56
 Prof. dr hab. inż. Jan Jewulski nie żyje [online] [przeglądany 1.01.2018]. Dostępny w: <https://sitpnig.pl/newsy/prof-dr-hab-inz-jan-jewulski-nie-zyje,news-231>
 Wielka Księga 85-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej. [Oprac.] zespół aut. K. Pikoń (red. naczelny), A. Sokołowska (dyrektor projektu), K. Pikoń. Gliwice 2004, s. 131-132
 Wojnar A.: Jan Jewulski - wspomnienie. Biuletyn AGH 2012, nr 51, s. 24-25, [foto]
 Materiały i informacje od prof. Piotra Czai